

ES SAIG

ALGAIDA - Núm. 102 - JUNY de 1989 - Preu: 100 ptes.

DIBUIX DE CARME HERMOSO

EDITORIAL

EL FOC I L'AIGUA

En arribar a aquestes altures del calendari hi ha un parell de temes que, desgraciadament, s'imposen al nostre comentari. Hauréu endevinat quins són: el foc i l'aigua. Tant de bo que no n'haguéssim de parlar tan sovint!

Comencem pel primer, el foc. Es tracta només de recordar-vos que aneu alerta amb el foc. El perill d'incendis ja és aquí; hem tengut un any poc plover, un hivern sense fred i no cal esser cap profeta per endevinar que, com cada any, entrem en un període sec i calorós; el que és anormal és que ploqui dins el juny i juliol. Les nostres garrigues estan molt brutes i qualsevol imprudència podria resultar desastrosa. És cert que, en aquest aspecte, els darrers anys no han estat negatius dins el nostre terme, però això no significa que poguem baixar la guàrdia. Per tant, pensam que un crit d'atenció no serà de sobres.

L'altre tema és el de l'aigua. Ja fa un grapat d'anys que passam l'estiu confiant que els pous que ens la proporcionen no s'eixugaran; i, de moment, més o manco ens defensam. Diuen, però, que els confiats van a l'infern. El cert és que començam un altre estiu sense que s'hagi donat cap passa significativa per part de les nostres autoritats per resoldre el problema. En la gestió de la nostra majoria municipal hi ha, evidentment, aspectes positius i negatius, però el més negatiu de tots és la desídia amb què s'han enfrontat a aquest tema. La labor del batle actual -i no oblidem que va ser un dels elements més notables i influents de la legislatura anterior- queda desqualificada per aquesta omissió tan greu; i no li negarem -suum cuique- una activitat inquieta en altres camps, sovint secundaris, però en conjunt haurà resultat fum de formatjada, molt aparatosa però amb poca substància.

Suposam que a finals de juny es farà el canvi de batle, complint els acords que signaren els que aleshores eren els grups polítics majoritaris. I el batle que ha d'entrar ha assegurat en converses i també als diaris de Ciutat que ell està decidit a fer front al problema de les aigües netes i brutes i a la xarxa de clavegueram. Si és així, ben arribat sigui. De tot cor voldríem que en acabar el seu mandat el poguéssim felicitar per haver avançat cap a la solució d'aquest afer.

Bolletí de l'Obra Cultural Balear
d'Algaida
Revista mensual.D.L.P.M.495.1980
Domicili: Rei, 1. Algaida.
Tel. 66 50 42 / 27 25 76
Imprimeix: Apóstol y Civilizador. Petra.
ES SAIG només es responsabilitza de l'editorial.

Dirigeix: Delfí Mulet
Administra: Llorenç Oliver
Mecanografia: Mireia Mulet
Col.laboren: Andreu Oliver, Pere Mulet,
Alexandre Pizà, Joan Trobat, Joan Mulet,
Biel Sastre, Guillem Andreu, Xesc Oliver,
Miquel Fiolet, Víctor Andreu, Miquel Serra
Víctor Mulet, Biel Bibiloni.

CALAIX DE SASTRE

A EUROPA PER LES DRECKERES

Ara que està de moda és el moment de parlar per quina cosa ens podria servir això d'Europa. Fixau-vos que he conjugat el verb poder en condicional, perquè si no ens espavilam difícilment les nostres possibilitats arribaran al bon port de les concrecions. Podria servir, però, per ara, no serveix. A tall d'exemple, una història, encara tan fresca que no s'han esmorteït els xiulets amb què un sector del públic ha acollit el seu desenllaç. És clar que de xiulets alguns no en parlen.

La Comunitat Europea ha creat un programa anomenat "Lingua" per promoure la difusió de les diverses llengües comunitàries: vint-i-sis milions de pessetes destinats a pagar beques d'estada en un altre país a estudiants, professors i treballadors per aprendre un idioma. Per aconseguir aquestes beques, és condició necessària que la llengua hagi estat inclosa dins el programa i després presentar un projecte concret que serà subvencionat. Les possibilitats que ofereix "Lingua" de difondre la nostra llengua -i també la nostra realitat, la nostra cultura, la nostra història...- entre els ciutadans europeus són immenses. Vint-i-sis milions per a la consecució d'un turisme respectuós, amb voluntat d'aprendre i de conèixer...

Corregesc. Les possibilitats del programa "Lingua" eren immenses. Eren, però, de moment, no són. Perquè els ministres d'ensenyament dels dotze membres de la Comunitat -entre ells, l'aparentment socialista Solana- han decidit que una llengua, per acollir-se al programa "Lingua", havia de tenir la condició de ser oficial a un qualsevol dels dotze Estats. I com que per obra i gràcia de la Constitució -tots els ciutadans (les llengües) són iguals, però n'hi ha que són més iguals que els (les) altres- el català no és oficial a tot l'Estat, ens hem quedat amb un pam de nas.

Xavier Rubert de Ventós és un eurodiputat català i socialista. Naturalment, va guanyar el seu escó presentant-se dins la llista del PSOE. Així i tot, les cròniques han recollit els considerables esforços que ha fet per incloure el català dins el programa "Lingua". Ha estat la lluita del central contra el perifèric. Naturalment, Solana ha imposat el seu criteri, mentre li cantava a Rubert de Ventós allò de "No se pueden tener dos amores a la vez y no estar loco". Acabaré com els telediaris, amb un consell publicitari. Si voleu anar a Europa com a ciutadans normals, amb els mateixos drets que els ciutadans i les ciutadanes normals, triau les dreckeres. Madrid no és el bon camí.

M'HAN DIT QUE DIUEN

La necessitat d'unes Normes Subsidiàries, o una normativa urbanística del tipus que sigui, pel nostre poble sembla evident a tothom, manco als qui ho haurien de tenir més clar, és a dir, als membres de la majoria del nostre Ajuntament. I és que no s'explica que ells mateixos no ho vegin, ja que són els primers que mostren els peus, com al Plenari de principis de maig, en què s'havia de tractar un tema de delimitació o ampliació del casc urbà i, una vegada més, no aclariren res. A la sortida ens digueren que havien trobat una grapada de xupa-xups, i no sabem què volien dir: si tractaven d'al.lots als concejals, o el qui els va deixar ho és tant com ells; no ho sabem, però el que és cert és que d'aquesta manera no es pot governar, urbanísticament, un poble. I Algaida és un poble conflictiu en l'aspecte urbanístic, i ens temem que, en part, és culpa d'una manca de planificació.

El que ens recordava una persona, a finals d'aquest mes de maig, era la secció d'aquesta revista "Obres il.legals" que fa temps deixà de sortir, però no per manca de material. Bé, el que comentava és que la majoria d'aquelles obres les havien d'anar a cercar per foravila. El que posa els cabells de punta és l'obra que es va començar a fer a Sa Placeta i que, després de dos dies de fer-hi feina, la varen aturar. Hi ha qui està convençut que l'obra tenia tots els permisos, ja que el propietari està dins l'Ajuntament, però no s'explica que l'aturassin. Suposam que se'n parlarà, d'aquest assumpte, i qualque cosa hauran de fer: o donar-li permís i que acabi el que està començat, o llevar tot el que han fet allà. Ja ho veurem el mes que ve.

Aquestes síquies que GESA ha fet, i encara fa, pels nostres carrers són un bon entrenament per quan es faci la xarxa del clavegueram: carrers alçats pels quals no es pot passar, síquies que queden mig tapades i que són un malson pels cotxes i motos, etc. etc. Hi ha qui troba que qualcuna d'aquestes síquies mal tapades hi podria quedar una temporada, ja que així s'obliga als cotxes i a les motos a fer poca via.

Una cosa que sentirem comentar dins un cafè és a veure si per obrir aquestes síquies travessant molts de carrers s'ha previst la possibilitat, en que sigui llunyana, de que un dia es pot fer la xarxa del clavegueram; seria absurd que aleshores fessin nosa aquests fils que ara s'enterren... N'hem vistes de tan grosses que ja no ens espanta res.

Direu que som un pesat, però torna a esser hora de dir-ho: és ben necessària una acera per poder anar a peu a Sa Tanqueta. Ara que ve s'estiu i fa ganes de passejar a la fresca, els vespres, pels carrers del poble, hi ha qui aniria fins a s'Hostal a prendre un gelat, però tal com està és un suïcidi: a cada cotxe que passa, que són molts, t'has de tirar dins sa cuneta o perilla que t'agafi. De fet ja hi ha hagut un parell d'accidents, però no ha bastat, en deuen esperar un de més greu; i seria una llàstima.

A lo millor qualcú pensa que convendria parlar de coses més agradables i que aquest Sord anava més bé quan parlava de sopars; i és veritat. Per això direm que els qui anaren al dinar de la Cooperativa, per Sant Isidre, disfrutaren del menjar: bo i abundant. També era barat, però hi havia qui pensava que no ho seria tant si tornaven a demanar dobbers als socis, cinc o sis mil duros. I així va esser: a l'Assemblea en demanaren i els assistents hi estaren d'acord. Com que ja havien paït el dinar, no va fer mal a ningú. Diuen que per l'any qui ve la festa serà més sonada, per celebrar els deu anys de vida de la Cooperativa.

Allà on hi havia molta gent, també, era al sopar-concurs de Titoieta Ràdio. Molta gent i molt ben organitzat, ens digueren. La participació fou nombrosa i pel que fa a la qualitat ens han dit que els jurats tengueren problemes, pensant fins i tot en rifar els premis.

Encara que no hi hagués sopar, a la presentació del llibre de Maria de la Pau Janer, al Moll d'En Xina, hi assistí molta gent i la presentació fou ben interessant i atractiva. Com també va quedar molt satisfeta la gent que pogué anar al concert líric del diumenge a la nit. Llàstima d'hora, les 9'30 del vespre del diumenge, en què qui més qui manco pensa que l'endemà és dilluns i ja hi torna haver feina. Repetim que els comentaris dels qui hi assistiren eren francament favorables, però els horaris s'han de tenir en compte a l'hora d'organitzar coses d'aquest tipus.

Encara que pel poble a penes en sentin parlar, les eleccions ja són aquí, i ja hi ha hagut un parell de mítings. Hi ha molt poca animació, gens; no sabem si convidant a sopar hi aniria més gent, o és que no interessa ni convidant a menjar coca i beure vi. El fet és que no en sentim parlar gens, a nivell d'Algaida, i d'aquí al dia de les eleccions no crec que s'animi gaire. Hem sentit més vegades la pregunta de quan canvien el batle, o quan tallen els pins de Ses Escoles, que de les europees.

UN SORD

EL RACÓ DELS LLIBRES

OLIVETTI, MOULINEX, CHAFFOTEAUX ET MAURY

QUIM MONZO

Quim Monzó és un dels escriptors catalans actuals que estan més de moda (encara que crec que aquest terme no li agrada gaire), en bona part gràcies al rotund èxit obtingut amb la seva darrera novel·la: "La magnitud de la tragèdia", la qual obra no ha fet més que convèncer aquells que encara no n'estaven (si és que n'hi havia) de la vàlua i creativitat de l'autor.

Abans d'això, Monzó havia publicat, des del 1976, tot un seguit de novel·les ("Benzina", "L'illa de Maians"), de reculls d'articles periodístics ("El dia del Senyor", "Zzzzzzzz...") i de narracions ("Uf, va dir ell", "Olivetti, Moulinex, Chaffoteaux et Maury").

Amb aquest llibre (que li va significar, el 1981, el Premi de la Crítica atorgat per la revista "Serra d'Or"), Monzó deixa ben palesa la seva capacitat imaginativa. A cada una de les setze narracions d'aquest recull ens presenta

una situació diferent (quotidiana a vegades, gairebé inversemblant unes altres), sempre amb un toc d'ironia que ens arrenca constants somriures i, adés i ara, alguna rialla. Trobam des del nin que, a través d'una redacció escolar i sense adonar-se'n, ens explica l'assassinat de sa mare, fins la història d'una vegetariana tan convençuda i conseqüent que també ho és sexualment, passant per una revolució d'electrodomèstics, un criminal sense motius, l'última sessió d'un cine tronat, una dona misteriosa i bella (especialment les cames), la carta d'una dona a l'home que s'ha suïcidat per ella, un home de circ que esdevé funcionari d'oficina, una pel·lícula que és com la realitat (o a l'inrevés), unes trucades obscenes a un nen de casa bona,...

Com diu la revista nord-americana "Publishers Weekly" referint-se a aquesta obra, "llegir aquestes narracions divertides, macabres i enèrgiques és una delícia.

VÍCTOR MULET

CRONICA DE L'HOMENATGE A DONYA AMPARO I DON ALFONSO

El passat dia 30 d'abril es va desplaçar a València un nombrós grup d'algaïdins per retre un homenatge a D. Alfonso i Da. Amparo que durant molts d'anys (1934-1966) varen ser mestres a Ses escoles d'Algaida. Després del sopar, en Miquel Munar, organitzador de l'homenatge, va pronunciar aquestes paraules:

"Da. Amparo, D. Alfonso, ha arribat el moment, la culminació d'aquest homenatge que, impulsat per la gent d'Algaida i la col.laboració de l'Ajuntament, jo vaig decidir organitzar.

"És interessant recordar que l'any 34, quan vostè, D. Alfonso, comença la seva tasca, es troba amb un poble agrícola, un poble que no està abonat per a la labor educativa, uns temps que no eren propicis, temps de convulsions i canvis, temps de guerres i privacions, temps d'odi i de fam. Per tant ni els terrenys ni els temps eren favorables als fruits educatius. I no obstant, quins magnífics treballs els de vostès! Quina abundant anyada! Quina tasca més ben aconseguida! la que van realitzar des de l'any 34 fins al 66. Avui dia 30/4/89, després de 23 anys d'haver smebrat les seves llavors i esperat pacientment la seva germinació, aquí té, a València, els fruits del seu afany: alumnes, convertits en homes i dones cabals que han volgut mostrar el seu agraïment amb la seva assistència.

"I, si me permeten, només una anècdota: preparant aquest homenatge, un dia per telèfon vostè, D. Alfonso, em va dir: "Estic molt emocionat perquè després de tants d'anys el poble d'Algaida encara m'ha volgut recordar amb un homenatge". I jo li vull contestar: "Da. Amparo, D. Alfonso, el poble no els vol recordar, sinó que encara no els ha oblidat. Segurament li agradarà recordar-ne d'altres d'anècdotes, algunes d'elles reflectides a les actes dels temps que vostès exerciren de mestres a la nostra escola i aquí tenen uns exemplars (tres quaderns de fotocòpies de les actes) i aquest àlbum de fotografies d'Algaida.

"I ara vull cedir la paraula a altres persones que també han volgut unir-se a aquest acte. Aquí queda, idò, el meu

silenci que serà paraula en boca del seu destacat ex-alumne Sr. Pep Manila. Gràcies.

Aquest és el parlament d'en Pep Manila:

Estimats donya Amparo i don Alfonso:

Deia el poeta:

*"Sembla que era ahir,
que dins el misteri de l'ombra florida,
tombats a la molsa,
passàvem les hores millors de la vida.
Faune mutilat,
brollador eixut,
jardí desolat
de ma joventut.
Beneïda l'hora que ma duit aquí,
la font que no vessa, la font que no plora
me fa plorar a mi".*

Aquesta elegia no és més que el crit esglaiat d'un home que contempla impotent les seves mans buides, per on s'han evaporat sensacions i gaubances, rialles i vivències arrelades en llur infantesa i joventut. Aquesta desesperança que l'ànima plora és la visió d'un món idíl.lic en el qual s'identifica la joia de viure amb un temps passat, per desgràcia ja llunyà, però també s'endevina en aquest poema l'enyorança d'una manera de viure, amb plenitud de llibertats, de fruits culturals i també -per què no dir-ho?- amb uns béns materials més que assegurats a fi que l'esperit pugui gaudir amb tota la seva integritat.

Seria molt fàcil transplantar aquesta recreació poètica, aquell temps en què nines i nins, avui dones i homes, començaren a ornar el seu esperit amb la claretat de les primeres lletres, seria molt fàcil, repetesc, rememorar les Escoles Públiques i emmarcar dins elles les figures de donya Amparo i don Alfonso, amb l'evocació d'una Algaida bucòlica, d'una Arcàdia feliç, on els infants, nets de cos i ànima, contents i il.lusionats, gaudien de l'ensenyament que els nostres benvolguts mestres ens impartien amb dedicació i aprofitament.

Emperò la trista realitat evocada era ben diferent. L'Algaida de la postguerra no tenia, malhauradament, res de bucòlica ni d'Arcàdia feliç. Les misè-

ries espirituals, fruit d'envejes i rancors, de sang i empresonaments, de por i d'angoixa, afloraven massa sovint als cervells dels algaidins. La tràgica divisió entre els vencedors i els vençuts encara no s'havia superat, encara que també és vera que les malaventurances es repartien indistintament entre els uns i els altres. Si barrejam amb aquest nefast còctel la misèria física, on el sobreviure atemptava de vegades contra la pròpia dignitat de la persona, l'opressió política i intel·lectual, el dirigisme fanàtic i religiós, ben aviat visionarem la imatge d'una Algaida exhaurida i depauperada. I és precisament dins aquest marc i dins aquell temps on vull fixar les figures de donya Amparo i don Alfonso, per a donar a entendre el que han significat pel poble i pels seus deixebles.

La primera lliçó que aquest matrimoni exemplar va oferir va ésser el d'exercitar, dia a dia, la dignitat de la persona enfront d'un medi ambient gairebé viciat. Efectivament, l'elegància física i espiritual dels nostres dos protagonistes, manifesta en tots i cadascun dels seus actes quotidians, la innata distinció que emanaven amb el seu comportament, no eren més que el reflex del seu equilibri interior, el triomf permanent de l'esperit damunt la matèria, l'expressió patent de que, malgrat l'en-

torn social, es pot viure sense abdicar de les pròpies conviccions. Llavors, quan es deia, despectivament i amb sarcasme, "passa més fam que un mestre d'escola", aquest matrimoni oferia a tot un poble l'exemple pràctic de que la manca de béns no constituïa obstacle per ésser un mirall on es reflectissin les més preciades virtuts de la persona i un estímul per a les dones i homes d'Algaida per encarar, amb la mateixa valentia, les penes i treballs que comporta el pa nostre de cada dia.

Un altre aspecte que vull resaltar del seu ministeri és el de l'íntima creença, la fe inextingible en el fet que la cultura i l'educació podien fer el miracle d'obrir noves llums a les intel·ligències, fer més humana la convivència, esborrar velles renyines. I quan dic cultura vull expressar que és Cultura en el més alt sentit de la paraula, o sigui, concebuda com un repte front a la intransigència i al tancament mental, una actitud oberta, progressista, que es demostrava en el conviure diari.

Recordam les lectures que ens suggeria, la participació esportiva: Quants d'allots ens férem del C.D.València, l'equip de les seves simpaties, perquè don Alfonso era del València!, l'ensenyament del joc dels escacs que va generar una afició prou nombrosa, torneigs i competicions

i, per damunt de tot, aquelles tertúlies de cafè on, subliminalment, es transmetia el missatge del diàleg enfront de postures contraposades.

I, finalment, la seva tasca com a mestres va ésser la realització més completa de l'exercici d'un ministeri i d'una vocació. Quants de nosaltres som el que som gràcies a donya Amparo i don Alfonso! Amb la seva docència sembraren les primeres llavors de l'ensenyança, conraren l'esperit juvenil amb les primeres inquietuds intel·lectuals i feren germinar els primers fruits de les nostres carreres. A tots i per a tots: els que dsprés seguiren el camí de les professions liberals, els que endreçaren la seva vida per altres entorns, comerciants, pagesos, picapedrers, administratius i oficinistes, dones de ca seva, totes i tots, repetesc, vàrem comptar amb un bastiment, amb un guarniment educatiu que ens va fer aptes per iniciar amb

garanties la nostra caminada.

Per tot això, pel que representaren i pel que representen encara dins la nostra comunitat algaidina, amb amor, amb gratitud i, per damunt tot, amb sentit de profund reconeixement volem rendir-los aquest petit homenatge, feel expressió dels nostres sentiments, perquè sempre puguin tenir present que aquell poble, avui llunyà dins el temps i la geografia, pensa en vostès, els recorda, i els fills dels nostres fills, de generació en generació, mantendran el foc de la seva recordança.

En nom de tots els seus deixebles, presents i absents, em plau oferir-los aquest petit obsequi que simbolitza el nostre afecte.

Després de les paraules d'en Pep Manila, el batle Gabriel Salas va pronunciar unes paraules i els va oferir una placa en nom de l'Ajuntament.

ELS LECTORS ESCRIUEN

Fa una sèrie d'anys es creà el Grup d'Esplai d'Algaida que actualment ha deixat de funcionar.

Durant aquests anys hi ha hagut un grup d'al·lotes i joves amb ganes de fer feina i amb il·lusió de fer una tasca social "perdent" el seu temps lliure, entregant-lo gratuïtament als nins i nines del poble. Dic gratuïtament perquè el que pagàvem els pares bastava sols per pagar les despeses de material, pintures, paper...

Aquests nins i nines tenien al dissabte un dia diferent: fora tele, fora bregues pels carrers, aprenien coses noves, aprenien a jugar tots junts en harmonia i estimació.

La culminació de tota aquesta tasca era l'acampada de l'estiu on tots els monitors es convertien en pares i mares d'aquells nins i nines, amb coordinació i paciència. Les activitats i els jocs començaven cada dematí i acabaven el vespre de tard; però no penseu que allò era una festa sense cap ni peus. Se regien per unes normes: a l'hora de jugar, crits i festa; a l'hora de menjar, silenci; a l'hora de fer feina, escurar, netejar, ordenar, etc.; complien la seva tasca com a persones majors baix de la vigilància dels monitors, com la lloca sempre vigila els seus pollets.

Arribava el diumenge, esperat més pels pares i padrins que pels nins. Tothom s'encaminava cap al campament. L'arribada era una explosió d'alegria on cada família es fonia en abraçades i besades. Llavors començava l'exploració del campament, els nins ens mostraven les tendes i les barraques allà on dormien, el menjador, les dutxes, la platja. Després venia el dinar i s'acabava el campament. Els monitors, des del començament del dia, tenien un poc de tristesa, una tristesa normal perquè durant sis dies havien estat els pares i amics d'aquells nins i ara els havien de deixar.

Per això i moltes més coses que podríem dir he escrit aquestes quatre retxes, per felicitar-los a tots i donar-los ànims perquè intentin continuar aquesta tasca tan guapa i ben feta. Estic segur que durant molts d'anys aquests nins i nines no oblidaran els dissabtes, les acampades, el campament d'estiu ni els monitors.

Moltes gràcies per tot.

JORDI JUAN JAUME

I EL SOMRIURE S'EXTINGEIXHOSPITAL DE NIT

-Segui, per favor. No sé el seu nom.

-Em dic Francisco. Jo no havia vingut mai per aquí, però me digueren que vostè tallava els cabells. No tenc doblers. Podria arreglar-los també als meus fills? Seuen allà a l'altra sala.

-Sí, ja ho crec, amb molt de gust. Com ho vol, Francisco?

-Bastant curts. Al meu fill petit li haurà de fer una bona tallada, ara pareix una nina; ja veurà que no parla; de petit va tenir un accident i el tenguérem en coma tres mesos a Son Dureta. Jo vaig deixar la feina per estar devora ell, no tenen mare, i de llavors ençà la vida em va molt malament.

-Té uns fills ben hermosos i semblen contents; el deuen estimar molt.

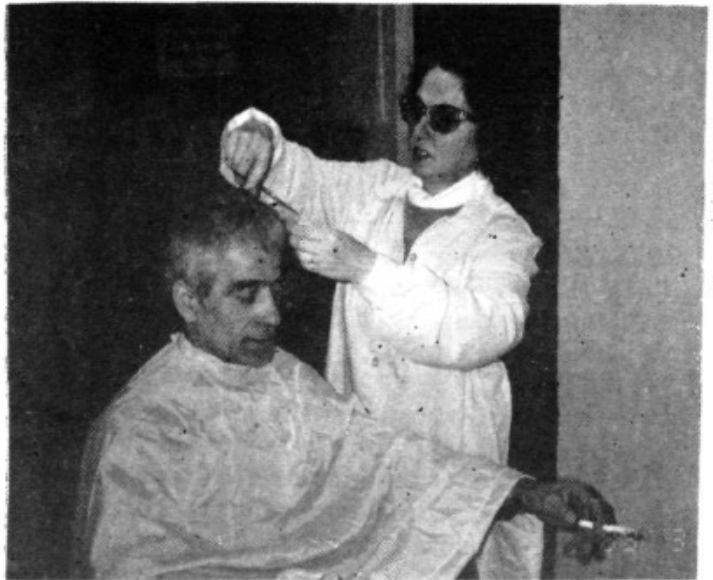
-Sí, són la nineta dels meus ulls.

-Quina edat tenen?

-En Miquelet, set anys, i en Guillem, dotze. El gran m'ajuda molt a cuidar el nin, sempre té ànsia del seu germà.

-On viu vostè i la família?

-Ara a l'alberg "Oscar Romero", no tenc feina i no puc pagar la pensió, però la setmana que ve viuré a una casa abandonada que he vist per Santa Catalina i m'hi instal·laré. I que vingui n'Aguiló i gosi treure'm d'allà que em sabré defensar de manera que sortiré als diaris!

Si fos per jo me seria igual viure al carrer, però per ells no ho vull de cap de les maneres. Puta misèria!

-Els estima de debò. Consequirà el que vol. Ara vostè ja està arreglat, pot asseure el petit. Li tallaré els cabells de forma que la ferida del cap quedi dissimulada.

-Sí, gràcies. No li agrada que els altres nins el mirin amb insistència i facin comentaris. Li puc demanar un favor? Vostè que deu tenir relacions, sabria d'alguna feina que em permetés al mateix temps cuidar-me d'en Miquelet?

..... (Put a misèria!)

CATALINA MAS TARGA

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Activitats de l'Obra Cultural

Dia 11 de juny, excursió a Cala En Gossalba, a la península de Formentor, prop de Cala Murta. És una passejadeta.

Diu Mossèn Costa i Llobera referint-se a una de les cales de Formentor:

...Oh dolç estatge de bellesa i pau!

Un aquí troba la llum més clara,
les colors vàries de to més viu;
pura delícia de tot s'hi empara,
i sol o lluna mostrant la cara,
tot hi somriu...

Excursionistes a La Malé.

a Plaça el dia de la Festa del Llibre.

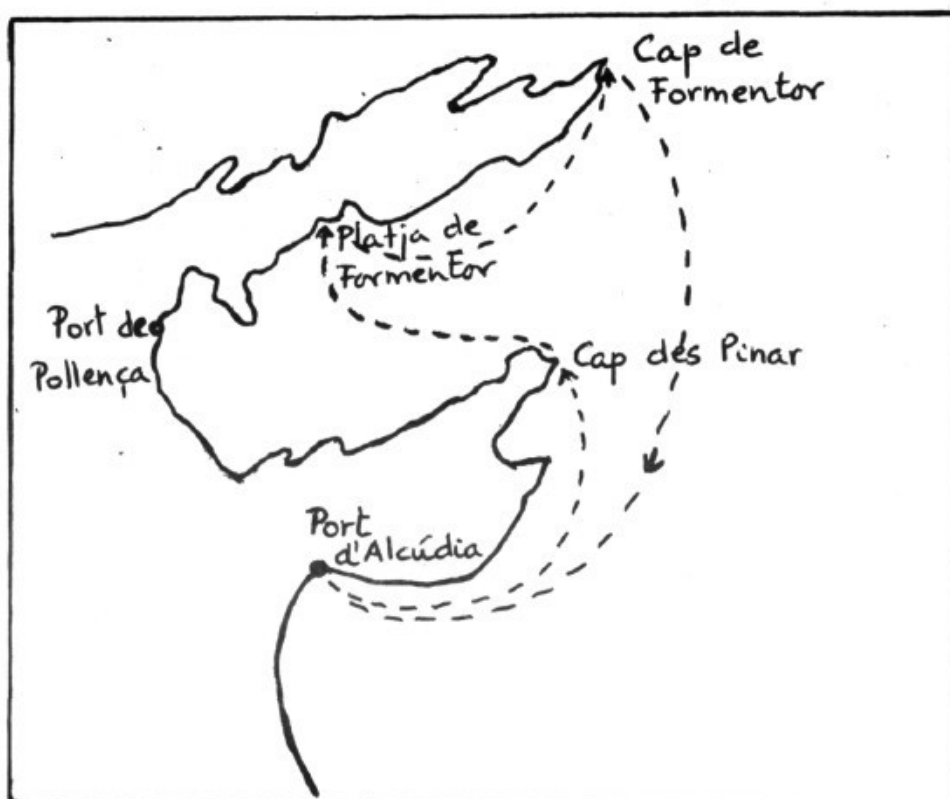
Maria de la Pau Janer en la presentació del seu llibre "Els ulls d'ahir".

Excursió en barca

Ja fa uns anys que per al mes de juliol organitzam una excursió amb barca. Les d'anys anteriors tengueren molt d'èxit -Cabrerá, Sa Dragonera-. Per enguany, hem pensat fer-la per les badies del Nord de Mallorca, amb el següent recorregut:

Port d'Alcúdia - Cap des Pinar - Platja de Formentor - Cap de Formentor - Platja des Coll Baix - Port d'Alcúdia.

Com que hem reservat tota la barca per a nosaltres, caldrà arribar a un mínim de 80 persones perquè l'excursió es pugui realitzar. Per això, apunteu-vos a Catalina Martorell (Tel. 66.52.61) abans de dia 25 de juny. El preu serà de 1500 ₧ (autocar+barca), i vos pregam que pagueu les places en el moment d'apuntar-vos.

NOTES D'ART

Lamazares. Sala Pelaires. Palma.

Pintura. Objectes. Grup homogeni que sembla respondre a plantejaments bastant meditats. Els materials triats com a suports (cartons, posts) contribueixen activament a la resolució de l'obra. Llàstima del vernís.

Dolores Sampol. Círculo de Bellas Artes. Palma.

Pintura. Figuració amb clares connotacions transvanguardistes. Ens sembla veure una certa rigidesa a la forma i eclecticisme de fons.

Fornés. Galeria Bearn. Palma.

Pintura. Amb el mateix de sempre presenta una espècie de monotips molt interessants. El CAVALL (fragments) és una obra resolta que demostra que aquest artista, si vol arriscar-se, encara pot oferir qualque cosa sorprenent.

Sergi Aguilar. Galeria Altair. Palma.

Escultures. És impressionant el sentit de l'espai que té aquest artista. Arriba a l'essència de la forma.

Pere Ignasi. Sala d'exposicions de la Banca March. Manacor.

Escultures. Utilitza el vidre com a material. Formes suggerents, atractives. Analitzant l'obra, sense tenir en compte el material, entenem que un major aprofundiment en el concepte purament escultòric de la forma contribuiria a demostrar que aquest és l'objectiu perseguit, a la vegada que es deixa la matèria en el seu lloc, com un mitjà que és.

Joan Duran. Ses Frigates. Cala Bona.

Pintura. Mantenint l'estructura del paisatge, subjectivitzava el color i li dona la seva empremta particular, inconfusible. Imaginam la dimensió que arribaria a adquirir aquesta obra si es treballàs en formats de major tamany i deixant alguna enclotxa per a la sorpresa.

Miquel Segura. Bacchus Pula. Son Servera.

Pintura i ceràmiques. En Miquel desenvolupa una pintura rabiosament actual. Ens agrada especialment l'agilitat del tractament de la matèria i el sentit de l'espai. Pensam que no té necessitat de recolzar-se en motius visuals els quals en alguns casos l'única cosa que aconseguen és distreure; si els eliminàs, guanyaria en profunditat, seria menys actual però més personal. Les ceràmiques són austeres i sense tòpics, transmeten la serenitat d'obres orientals.

Rafel Adrover. Byblos. Palma.

Pintura. Aquesta obra ens trasllada a altres temps, ens recorda els paisatgistes de l'escola de Barbizon. Aquest artista treballa amb extraordinària netedat. A les seves petites notes hi veim detalls de gran interès i exquisitat.

Pere Quetglas "XAM". Sa Llotja. Palma.

Pintura. Gravats. Mostra antològica que repassa anys i anys de la feina d'aquest artista. Evidentment l'obra segueix l'evolució natural, tranquil·lament, apaciblement, sense sorpreses ni retgirs. Les obres del 89 ens semblen una mica forçades.

Plessi. Palau Solleric. Palma.

L'artista presenta uns treballs on intervenen elements més o menys nous (neó, vídeo, so) dins els ambients artístics, tot al servei d'una idea, d'un concepte que ofereix a nivell de proposta uns resultats dignes de considerar; és un camí que s'obri.

Llorenç Ginard. Molí d'En Xina. Algaida.

Escultures. Dibuxos. Treballs expressionistes, rotunds, de gran força. Llorenç aporta, amb les seves obres, una sensació de plaer. Dinamisme interpretatiu. El veim a una passa d'entrar a figuracions allunyades de referències concretes.

Riera Ferrari. Galeria Génesis. Barcelona.

Pintura, objectes. En aquesta nova galeria Riera Ferrari presenta la seva obra. L'endemà de la inauguració hi havia tres obres venudes, concretament les números 10, 27 i 25. No acabam de comprendre el significat d'aquesta obra que, en conjunt, ens enrevolta d'una atmosfera decadent, frívola. Els materials arbitràriament conjugats (especialment unes planxes de metacrilat) són presents a l'obra, però no són elements que l'actiuin. Pareix un acaramullament d'objectes per aconseguir una apariència ambiental. Dins certs nivells de burgesia de nou encuny pot encaixar aquest missatge, potser sigui per allò de la fi de segle i de mil·lenari.

Miquel Barceló. Galeria Dau al Set. Barcelona.

Pintura, dibuixos. Notes d'un viatge a Mali. Ja vàrem tenir ocasió de veure l'exposició de l'any 87, "Barceló a Barcelona", a Barcelona. Aleshores ens semblà una obra directa, sense pal·liatius. Barceló ha trobat la clau, que intuïm que és tan simple com autèntica. Allò que hem vist ara a Dau al Set és, senzillament, impressionant. Vàrem cometre

l'error, greu error, de ser la primera visita que realitzàrem; després de Barceló, veure exposicions és un exercici molt dur. Tant d'intel·lectualisme, tanta pedanteria, tant de contingut, tanta comèdia... Barceló ho fa pols tot, sense revolucions, sense agressions; sense res, **ÉS ELL.**

L'art, la seva necessitat i la seva funció,

Pensem que tant una cosa com l'altra (necessitat/funció) han de començar i acabar al mateix artista. Un altre enfocament dirigit específicament a una/es finalitat/s ja és una altra cosa. L'obra que vagi sorgint com a conseqüència d'aquest plantejament, connectarà amb persones que no vegin en aquestes expressions material de consum. Naturalment és difícil entendre aquest assumpte des d'aquesta òptica, quan existeixen "art consulting", fires, especuladors, etc. I sobretot quan es presenten certs artistes com si fossin toreros: "triomfador a la fira de...", certs mitjans de comunicació entren de ple en el joc (ells sabran el perquè) i fan apologia del tema i creen opinió. Preferim veure-ho a partir de la persona com a origen i com a fi, en clau d'utopia.

VATSARI

Aquest és el grup de quintos nascuts el 36 que es reuniren al voltant d'una taula per recordar temps passats.

EL RACÓ DEL CINE

SÓN D'ACTUALITAT

-El passat dia 23 de maig la pel·lícula "Gringo viejo" (USA) va tancar la 42 Edició del Festival de Cannes, en el qual va obtenir la "Palma d'or" el film nordamericà "Sexo, mentiras i cintas de video", dirigida pel novell Steven Sanderbergh. El mallorquí Agustí Villarronga, que va presentar la pel·lícula "El niño de la luna", no tingué una acollida massa favorable; de fet, no figurà en la llista de premis.

-A la 33 convocatòria del Premi Sant Jordi de cinema va resultar guanyadora la pel·lícula "Remando al viento" de Gonzalo Suárez; el premi a la millor pel·lícula estrangera va esser per a "Bird" de Clint Eastwood, que encara no hem pogut veure a les nostres sales de cinema.

-Meryl Streep, protagonista de "Un grito en la oscuridad", pel·lícula basada en fets reals on l'actriu interpreta un paper amb el qual ha guanyat el premi a la millor interpretació femenina a Cannes. Possiblement la podrem veure aquest mes a Palma.

-Woody Allen, Scorsese i Coppola han dirigit "New York Stories": cada un d'ells ens conta una història protagonitzada pels seus actors habituals. Aquest film va esser presentat per inaugurar el recent Festival de Cannes.

LA PEL·LÍCULA DEL MES

EL NIÑO DE LA LUNA

Es quasi una obligació parlar d'aquesta pel·lícula ja que, com sabeu, Agustí Villarronga és mallorquí i possiblement un dels directors amb un estil més personal del cinema actual, encara que les seves històries puguin semblar estranyes i males de pair. L'argument gira entorn d'una llegenda africana que conta com una tribu espera l'arribada d'un déu, encarnat per un nin blanc: el fill de la lluna. David, un nin europeu, creu que ell és l'elegit i que s'ha de complir el seu destí.

La pel·lícula és una producció de Julián Mateos (Los santos inocentes) i

l'equip tècnic és pràcticament el mateix que a "Tras el cristal".

Com a mostra de la "marxa" d'aquest director vos direm que actualment ja prepara la seva tercera pel·lícula basada en una novel·la de Mercè Rodoreda "La mort i la primavera".

RECOMANAM QUE VEGEU

SIN PISTAS

-Tom Eberhart dirigeix a Michael Caine i Ben Kingsley que interpreten a Sherlock Holmes i Watson en una divertida història d'intriga, típica del famós detectiu, amb la diferència que ens presenten Watson com el vertader cervell de la parella i Holmes com un actor pagat per l'anterior que seria capaç d'ofegar-se dins un tassó d'aigua.

INSEPARABLES

-Presenta la relació entre dos bessons dedicats a la ginecologia, on l'aparició d'una dona provoca una situació conflictiva entre els dos germans.

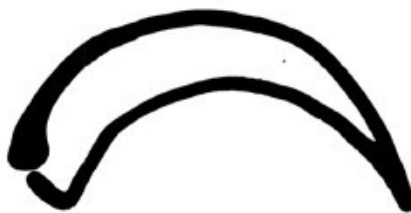
Es tracta d'una pel·lícula bastant densa, on el director, David Cronenberg, crea un ambient claustrofòbic, tant pels personatges com pels espectadors; malgrat això, recomanem que la vegeu.

BAJARSE AL MORO

-Darrerà pel·lícula de Fernando Colomo interpretada per Verónica Forqué i Antonio Banderas. Està basada en l'obra de teatre del mateix títol que tant d'èxit va tenir fa un parell d'anys.

Agradarà a aquells que només vulguin passar-s'ho bé.

S. A. M.

EL RACÓ DE LA MÚSICA

ACTUACIÓ DE SA BANDA CALDERONA

Sa Banda Calderona va actuar el passat dia 7 de maig a Son Carrió amb motiu de les Festes.

L'actuació va quedar bé i la gent de per allà es va entretenir molt, tant amb el show de Sa Calderona com amb la bona música del grup La Guia (abans La Guia del Ocio).

Sa Banda Calderona va millorar bastant en la part de coreografia, més estudiada que en passades actuacions. En general varen donar el nivell que acostumen, amb qualitat en veus i fent tot un muntatge que resulta bastant divertit.

Per altra part, estan preparant un poster que creim que quedarà bastant bé, d'acord amb la línia distesa que segueix el grup. Suposam que aviat en podreu veure alguns de penjats.

ACTUACIÓ DEL GRUP D'EN BIEL MAJORAL

El dia 19 de maig el grup d'en Biel Majoral va fer un recital al teatre de l'Escola de Magisteri, amb la col.laboració de Jaume Arnella i Ferran Martínez.

Va ser una actuació molt notable, amb els errors normals en un grup aficionat que, a més, assaja poc, però fou

una festa encantadora i irrepètible. Una música i un ambient que només es podia trobar allà.

En Biel va cantar el repertori de cançó popular, tant tonades de feina com cançó de principis de segle i xeremiades. Per la seva banda, en Jaume va cantar i contar romanços del Principat, alguns d'ells de la seva pròpia collita. Actuació molt destacada, amb un gran acompanyament per part d'en Ferran. Un alt nivell, amb una música que només en Biel i en Jaume ens podien oferir.

DISCOGRAFIA

Aquest mes vos recomanam un disc d'un grup mallorquí "Harmònica Coixa Blues Band", que porta el mateix títol. Es tracta d'un disc del més pur blues, molt ben aconseguit i engrescador en escoltar-lo.

Magnífica l'aportació vocal de n'Erroll Woiski i Debora Carter. Hi ha peces rares i també clàssics del blues. Destacaríem títols com "Big Boss Man", "I Feel so Bad", "Dona-m'ho Nina" o "Boogie en C".

LES NOSTRES POSSESSIONS

avui :

SON COLL VELL

El topònim d'aqueixa possessió està format per la partícula Son -contracció de ço d'en- i el llinatge català Coll, derivat del llatí "collis" de significat topogràfic equivalent a "pas entre muntanyes". Està situada al Quarter II i confrontava abans de les darreres desmembracions, que tengueren lloc a partir de l'any 1952, amb el Camí Vell de Porreres i terres de Son Coll Nou a tramuntana; a llevant amb Sa Mata Vella; a migjorn amb Albenya pel Puig d'En Bord; i a ponent amb Castellitx de la Pau i altres establits. Per aquell temps -a principis dels anys 50- l'extensió de la possessió era de més de dues-centes quarterades.

Pel cadastre de l'any 1603 hem pogut esbrinar que era propietat dels següents germans Coll -d'aquí el topònim-: Felip Coll, que tenia valorada la seva part

en 1000 lliures; Antoni Coll "per la sua possessió i lo que ha donat a sos germans" 3600 lliures; i Miquel Coll, que devia tenir la part més gran, o més valuosa, ja que li estimaren en 4800 lliures. Al llistat de rendes anuals corresponent a l'any 1626 hi figura Antoni Coll de Son Coll amb una renda de 400 lliures.

Pel llibre de Jeroni de Berard, de l'any 1789, sabem que Son Coll produïa blat, vi i hotalissa. Aleshores era propietat dels cavallers ciutadans Martorell i Santandreu i que estava dividit. Per tant, ja s'havia feta la partió dels dos Son Coll, que segons relaten fonts orals degué tenir lloc ara fa uns 420 anys.

A la petita història del nostre poble

Pere, hereu de les cases i 30 quarterades de terra, i Xim de Son Coll, hereu d'altres 40 quarterades.

Els estadans més antics de què tenim coneixença foren l'amo'n "Rossinyol" de Montuiri, durant l'estada del qual succeí un fet luctuós a la història de la possessió amb la mort d'una figueralera a causa d'un tret d'escopeta disparat per un nét de l'amo. Després hi va habitar l'amo'n Martí de Son Coll per espai de prop de quaranta anys, fins que deixà pas a l'amo'n Biel "Rabent" que de l'any 1951 al 55 habità com estadà els darrers anys la vida quotidiana de les cases de Son Coll Vell.

Les cases de Son Coll Vell formen un harmoniós conjunt amb les de la veïna Son Coll Nou, situades esquena-paret i dalt d'un turó, com quasi sempre, que domina tota la contrada. A principis del segle actual degueren ser objecte d'una reforma, al manco a la part de façana exterior; això ens ho fa deduir la presència de finestres balconeres més grosses que de costum i dotades de persianes. Actualment també s'estan reformant a l'interior, sobretot a la cuina que ha perdut la seva antiga fesomia. Estan bastant deteriorades pels anys, degut principalment a que ja fa un quart de segle que resten deshabitades.

Vora el portal forà hi ha la primitiva capella, amb l'escut nobiliari dels Danús i la data gravada que correspon a l'any 1859 (vegeu fotografies), que si no és la de la seva construcció deu esser per una reforma del temps que l'esmentat cañonge Danús en fou propietari. No fa massa anys, visitant Son Coll Vell amb motiu d'una excursió ciclista, encara poguérem veure restes d'estoles, capulles, ruquets, etc. dins una caixa mig menjats per les rates. A un lateral de les cases, encarat a migjorn, un petit porxo protegeix l'accés al primitiu celler, avui tancat amb porta metàl·lica per arrecerar el tractor i altres ormejos per conrar la possessió. Vora aquest celler hi ha una semi-clastra que dona pas a sa boal, que en temps de l'amo'n Martí, per exemple, donava aixopluc a 5 o 6 bísties de càrrega. A la mateixa clastra es troba l'escalonada d'accés a l'antic cup de fer vi que, donada la seva grandària, ens fa pensar com devien esser les vinyes, en temps primer de Son Coll Vell. Vora

aquest cup hi ha un aljub amb doble càmara interior, on, segons una contarella popular, una filla de la possessió hi tenia amagat el seu estimat, que no devia esser massa ben vist pels pares de la joveneta. Els sestadors estaven situats a una pleta abans d'arribar a les cases i servien de refugi, en temps de l'amo'n "Rabent", a una guarda de més de cent ovelles. Altres dependències situades subaix les cases són les solls de porcs i una més moderna vaqueria, avui en desús i en mal estat de conservació.

A les terres de Son Coll Vell no hi ha cap font natural, malgrat estar enrevoltada d'altres possessions amb antics qànats; però sí hi ha un pou antiquíssim, que abans era públic, situat a un eixample d'un camí que provinent de Sa Mata Vella i travessant la possessió per baix de Ses Pletes menava a Castellitx de la Pau. Tampoc no hi ha cap talaiot conservat, però sí hi ha signes que denoten la seva existència en temps primer, encara que només sigui per l'existència del topònim i les restes d'un caramull de

hi figuren dos fills d'aquesta possessió que ocuparen el càrrec de batle. Foren Antoni Coll i Miquel Coll: el primer en dues etapes els anys 1598-1599 i 1602-1603; i el segon amb la mateixa característica els anys 1610-1611 i 1616-1617.

Al segle passat la possessió va pertànyer a la família del canonge Danús i posteriorment a la família Landívar. De quan era propietat dels Danús, d'ascendència santanyinera, hi ha el testimoni d'una carta enviada pel pintor Faust Morell (1851-1929) on relata al canonge Danús que no es mourà de Son Coll Vell fins que a Ciutat no mancabi l'epidèmia de còlera que aleshores patia.

Dels Landívar passà a la coneguda família Cladera i amb aquests comença, a principis del segle actual, la història més recent de la possessió: per aquest temps la possessió era propietat de dos germans Cladera del Puig de Sant Pere i d'una germana fadrina. L'únic amb descendència fou Joan que deixà la seva part de possessió al seu fill Pere Cladera, militar de professió, que també heretà la part de l'oncle. En canvi, la part

de la tia fadrina fou rebuda en herència pels frares de la Missió. Aquesta darrera part comprenia les 20 quarterades corresponents a Es Figueral, tocant al Camí Vell de Porreres, que foren les primeres en establir-se quan devers l'any 1952 l'esmentat Pere Cladera volgué reunificar Son Coll Vell comprant l'herència dels frares; però no ho pogué pagar i va procedir a la venda en establits d'extensió variable d'una a quatre quarterades. Posteriorment, l'any 1955, la seva economia degué anar de mal a pitjor i es va veure obligat a vendre tot Son Coll, quedant de la següent manera: les cases velles i 45 quarterades foren adquirides per l'amo'n Guillem Vila "des Serral", que abans ja n'havia comprades 20 en dues etapes; al mateix temps el seu germà Miquel Vila es quedà amb unes 35 quarterades, 10 a "Es Pinar" i 25 vora "Es Serral d'en Cortei". L'estadà que hi havia quan succeí la desfeta, l'amo'n Biel "Rabent", també es quedà amb 16 quarterades per anar-se'n de la possessió. Avui la part que fou comprada per l'amo'n Guillem i augmentada amb el "Camp de Sa Mata" --segregat de Castellitx de la Pau-- s'ha repartit entre els seus fills

pedres situades a un garrigó, prop del talaiot de Son Coll Nou. Això ens fa pensar si devia formar part d'un poblat situat prop del turonet on actualment hi ha les cases d'ambdues possessions.

Direm adéu a Son Coll Vell amb uns mots del cançoner popular referits a

la possessió. Diuen així:

Ses perdius de per Son Coll
són molt males d'agafar:
només les poden tirar
un pic, i encara al vol.

Text i fotografies:

MIQUEL SASTRE "FIOLET"

PLUVIÒMETRE

Les pluges corresponents al mes d'abril varen ser de 49'1 litres. Pel que fa al mes de maig, hi ha hagut bastants de dies ennuvolats i amb amenaça de pluja, però al final els resultats han estat més bé pobres. El total ha estat de 19'5 litres.

PINA

Me'n record com si fos ara que es torrent ja corria a les totes i duia aigua fins ben entrat l'estiu i "pel gost" també feia una bona ploguda en el moment oportú perquè els esclata-sangs, sinó sentien una bona amaror dins el "gost", no gosaven sortir quan era s'hora. Me'n record que menjavem cireres i bons melons i, quan anavem a ses "metles", no mos hi posàvem per una dotzena de sacs. I ¿què en direm d'anar a garbejar o d'anar a batre amb aquell sol que torrava es cul a ses llebres i que no minvava gens fins que se ponía, i que de vegades, quan ja només faltava que fes una mica de vent, tenia colondres i a no fer-ne gens en tot lo dia i havies de quedar embadalit, força en mà i mules tretes, esperant acabar el que ja tenies començat?.

Sí, ho dic i ho repetesc: no fa es temps que toca, així plou com fa sol, com fa vent o s'ennigula. I dic jo: ¿quina culpa tenim els joves de que faci més sol i ploqui manco els mesos d'abril i maig que fa vint anys i que tampoc faci fred ni el gener ni el març? Noltros no hem pregat a ningú perquè això passi i si passa, és un poc culpa de tots, tant vells com joves. Jo només sé que s'altra dia vaig anar a cercar caragols i en vaig trobar una bona bossa i que me sortien per alt.

Culpa, el que se diu culpa, l'han de donar als que fumen i tiren les lloques a part o banda que no és dins el cendrer i, és clar, llavors pren l'herba, la mata i, per acabar, els arbres bons i així mos fotem tots, fins i tot els caçadors que ja tenen abastament en trobar conills que no portin cap de les moltes malalties que apareixen per ells. Què passa doncs amb els fumadors? Passa que qui no fuma té picor i qui té picor es grata o talla pins i els crema perquè si no es crema tanmateix es corquen i no serveixen per res.

Es la nova moda de l'estiu: gratar-se davall un pi; quants més n'hi hagi que se gratin més pins es podran arribar a tallar i llavors, per falta de pins, tot hom cercarà albons per estar a s'ombra. Ni pins a plaça ni a ses escoles: són mal-sans. En lloc de pins, garrovers. La culpa, idò, com podem veure, és dels fumadors, dels qui es graten i del jardiner que se li va ocórrer la felicitat idea de sembrar-los. On és ara aquest jardiner?.

No és temps tampoc d'anar passant pilotes que no arriben enlloc. A Algaida s'està plantejant un problema que també ens pot afectar a noltros, un problema de picors que només es pot solucionar, apart de amb una bona pomada, amb un parell de destraldes que evitin que es torni a repetir mai més aquest ditxós assumpte. Igualment podríem fer amb les pedres del pati: si les llevassin i emmoquetassin a damunt no hi emportaria embenar genolls i posar-hi mercromina a les ferides fetes en caure.

Per trobar solucions radicals no hi emporta ésser molt sabut, basta simplement ésser fumador o tenir una destral esmolada i ganes de fer-la ballar. I dic jo: si és tan senzill el remei, com és que no han començat a tallar els pins abans? Acabats els pins, el més segur es que també s'acabassin les cuques i, mortes les cuques, no hi hauria ni picor ni bosses ni focs i, segurament, tampoc fumadors. Tots viuríem feliços dedicant-nos a collir margalidetes i fer ramellets per posar dins tassons de vidre que adornin les aules i recordin un poc el que és la natura als al.lots. Mentre, per plaça s'hi poden posar jardineres estil carrer Colom de Ciutat, on posar-hi brotets de murta o geranis ben protegits amb "rejilla" o fermats per baix amb cadenes de ferro i panys de maleta perquè no els se'n duguin. Solucions no en falten i, a més, el dia de la revetlla no hi haurà por de que els coets en cremin cap i esdevengui una desgràcia. Tot són "pegues" o tot són solucions; depèn de que un ho miri segons més li convengui.

Què passa amb els motorets descontrolats i amb els motoristes renouers? Com és que no es prenen també mesures dràstiques i radicals amb ells? Què passa amb la circulació per dins plaça que no permet casi passar ningú amb un mínim de seguretat? Què passa amb els camins i tantes promeses fetes sense complir que es mantenen any rera any com qui aguanta un vell dins ca seva esperant que un dia despertarà a l'altr món i noltros despertarem també amb mil duroa més dins la butxaca? Què passa, en una paraula, amb les subvencions que tant costen d'amollar perquè en pic que s'han

donat són altres que fan sonar els doblers segons el so que més els convé? Què passa a Pina que no veim un trist local per noltros, encara que no varen faltar promeses? El volen fer a Sa Font, doncs que el facin, però que no es facin enrera o no el faran mai. Què passa amb la pista poliesportiva? Quants d'anys han de passar perquè s'aprovi una trista xarxa per tancar-la, o amb les casetes pels jugadors, i així podríem repetir la llista número darrera número d'aquesta revista; i, encara que ja tenia intenció d'acabar no vull fer-ho sense anomenar i recordar el deplorable estat del bus de Pina que roman arraconat a una trista vorera comprovant com tothom fa de no veur'l, com si d'una pesseta pogués tractar-se. De moment, el Seat 127 ja l'han retirat i estava per darrera d'ell. És prest per donar enhorabones.

Ho dic ben de veres: no vull concejals de Pina que han d'anar a plorar a un batlle una trista millora que s'hagi de fer, o els doblers per unes festes on ni tan sols hi ha coets ni donen per dur actuacions d'una certa dignitat o categoria. Exel.lentíssim ajuntament no mos ne falta, el que sí falta és un ajuntament més del poble i pel poble. Sobren els títols i els honors quan aquets no es mereixen.

Durant aquest mes hem pogut veure a Pina un focus de brutícia menys a la vorera del camí del cementiri, malgrat que això no lleva que encara en quedin molts d'altres. Hem vist també l'escala de dins el mateix nuu de les seves bolles de pedra així com de part de l'arrambador al temps que comprovam com les palmeres i altres arbrets allà sembrats no arriben a arrelar. Hem deixat de veure, com ja hem dit el que devia ésser, suposam, un cotxet vermell i que va deixar de ser-ho després que una gruixada paret se li posà al davant. Hem vist un camí de Son Bou engravillar quasi de bell nou mentre també en veim d'altres on de la grava que un dia, ja fa molts d'anys, hi dugueren uns bons senyors pel seu compte, hi neixen tomatigueres; i, per acabar, ens vàrem assabentar de la gràcia que varen fer un vespre dins Can Garrover els aprofitats de torn i que els ha duit a instal.lar una alarma per evitar que es pugui tornar a repetir el fet.

Ara que hi som a temps, vull fer constar el bon estat de salut dels nostres pins de plaça, el que fa suposar que per ara no perilla la seva vida per culpa de picors que afecten als altres i, pel que a ells respecta, encara que no tinguem coets a bastament ni altres focs d'artifici un any més ens podran servir per fermar la gran traca de fi de festa, que tan popular s'ha fet ja entre noltros.

Un no pot menys que sentir-se crític amb els nostres representants; i més quan arriba l'hora de tornar votar (siguin eleccions europees o nacionals, tant dóna) i tornes sentir la mateixa cançoneta de fa dos anys que encara no se t'ha oblidada, mentre em sembla sentir, per un instant, una altra vegada el gustet tan bo del moscatell, de la coca o de les galletes que repartiren per guanyar adeptes. L'única pregunta que ara me faig és: Què hi haurà aquesta vegada per berenar? Perquè, com és natural, el contingut és el de menys, el que interessa per damunt de tot és la forma i més quan amb aquesta es pot omplir el gavatx.

GUILLEM ANDREU

ESPORTS

FUTBOL

Només queda un equip jugant encara la lliga, els alevins, als quals només els resta un partit. Els infantils s'esforcen per poder guanyar la Copa President. Juvenils, benjamins i grans ja han acabat les seves competicions.

BENJAMINS

Han jugat sa lligueta per quedar campions de Mallorca, però s'ha demostrat que els tres equips dels grups de Palma són superiors als dels pobles, on el millor ha estat l'Algaida. Era molt difícil poder-se classificar, però més ho és si, segons diu en Biel Metler el seu entrenador, "s'acovarden davant els equips que demostren un poc de qualitat"; de totes maneres, han fet una gran campanya i han quedat entre els dotze primers de Mallorca, que no és poc. Aquests són els darrers resultats:

At. Rafal-Algaida 2-0

Algaida-Campos 3-1

Sta. Catalina-Algaida 5-2

Algaida-Sallista 1-3

Ara s'ha de jugar al camp de "San Fernando" un partit entre la selecció de jugadors dels sis equips que quedaren campions de grup i dels que quedaren segons; en aquesta darrera s'hi presenten dues figures de l'Algaida: en Pere Mindona i en Toni Llaneras "Suredí". Com veis, aquest seleccionador sap triar.

Enhorabona, al.lots.

ALEVINS

Després d'haver perdut un partit de cinc jugats, vengué a Algaida el líder

que ens va guanyar; però el pitjor és que en el següent partit ja no es presentaren; per tant, comença a fallar gent de la plantilla, com pertot a final de temporada, però amb la bona campanya que estaven fent, és una llàstima espenyar-la al final. Aquests són els resultats: Algaida-Constància 3-2 Algaida-Cormorán 1-4

INFANTILS

Han jugat la Copa President pel sistema de lligueta amb el Montuïri, La Salle de Manacor, Ses Salines i Porreres, 4 equips molt forts. L'Algaida, que ara té l'ex-entrenador dels juvenils, n'Andreu, també es troba molt fort. Però qui pareix que guanyarà és el Montuïri, que enguany s'ha trobat amb un gran equip d'infantils; així i tot l'Algaida, encara

que fos golejat en Es Porrassar, va empatar en Es Revolt. Llàstima que ara haguem d'estar pendents de derrotes d'altres per poder-nos classificar.

Algaida-Montuïri 0-7

Algaida-Ses Salines 4-0

Algaida-La Salle Man. 1-1

La Salle Man.-Algaida 3-2

Montuïri-Algaida 1-1

JUVENILS

Ja vàrem dir que els era difícil poder classificar-se, però no ens esperàvem un resultat final global de l'eliminatòria d'un 14-3 en contra, que és justificat si tenim en compte que la meitat dels jugadors que l'Algaida va utilitzar eren infantils.

Partit d'anada:

Algaida-Sta.Catalina 2-6

Partit de tornada:

Sta. Catalina-Algaida 8-1

Equip dels benjamins de l'Algaida, un dels millors equips de Mallorca en aquesta categoria.

GRANS

Ja han acabat la temporada i ho han fet en cinquena posició, que no està malament; i si no hi hagués hagut lesions de tanta importància com hi va haver ni tants d'àrbitres en contra, l'Algaida hagués pogut ascendir a l'enyorada categoria de Regional Preferent. Esperem que l'any qui ve hi hagi molta més sort, perquè plantilla no en falta, i crec que ajuda del públic també en tenen; per tant, l'any qui ve ha d'esser l'any de l'Algaida. Enhorabona tant a jugadors com a directiva per la bona campanya realitzada. Darrers resultats:
 Algaida-Sineu 3-0
 Cafetín-Algaida 0-4
 Algaida-Xilvar 2-1

ESCACS

No pogueren aconseguir ni en Miquel Oliver ni en Xisco Oliver "Torres" anar a formar part de la selecció balear, però evidenciaren un gran nivell ja que de sis punts possibles en tregueren 3 i 3'5 respectivament, cosa que demostra el bon nivell dels escacs a Algaida, i que no hem d'enyorar a n'Hugo Gallén, un gran jugador que per motius de treball ha hagut d'anar a Palma.

CICLISME

La pujada a Cura organitzada per Can Mulet ha sofert un retard degut al Campionat de Mallorca en carretera per aficionats on està realitzant un bon paper el guanyador de la pujada a Cura de l'any passat en Jordi Salas.

La carrera queda per dissabte dia 1 de juliol; tots els que es vulguin

apuntar han de dir-ho a Can Milet.

FUTBET

Ja ha començat el II Torneig de futbet d'Algaida amb molta polèmica degut a que l'organitza s'Ajuntament i fan pagar 10.000  per equip, cosa que no pareix molt aconsellable, encara que si acaben el torneig amb normalitat es tornaran 4.000 .

En aquest torneig hi ha la participació de 8 equips entre els quals destaquen els Viatges Primtours (campionat vigent) i Ses Règates (antic Can Mulet), segon classificat l'any passat. Aquests són els resultats de la primera jornada:

- Entreviu-Milan Boys 3-3
- Magic Sol-Cal Dimoni 8-2
- Ses Règates-Equipo A 7-1
- Club Mavi-Primtours 2-1

GABRIEL BIBILONI

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Sebastiana Servera Ballester. Ens va deixar dia 8 de maig als 80 anys.

Gabriel Salas Capellà. Morí dia 9 de maig i tenia 74 anys.

Francisca Oliver Amengual. Va morir dia 11 de maig als 86 anys.

Maciana Sastre Pou. Ens va deixar dia 14 de maig als 88 anys.

Margalida Juan Ferrer. Va morir dia 1 de maig als 87 anys.

Joan Pizà Simonet. Va morir dia 8 de maig als 73 anys.

XO NY PUB es culturitzà.

1

2

3

4

LEL

PROPOSICIONS EN COS I ANIMA

+ MAGDALENA MOULINEX. Et batré tot allò que vulguis. Et deixaré tallat amb el meu "savoir faire". Et picaré fins a l'èxtasi. REF: 2x-5.

+ Depilació integral al gabinet de bellesa MAGDALENA SEGADORA. Cossos de marbre. REF: 2y+4

+ Assassinats per Correu LA MANXA NEGRA. Eficaces. Sempre amb bon resultat. Cobram amb taló nominatiu o contra-reembols. REF: 2x+y-3=8

+ Important empresa capellera precisa CAPS DE TURC per a poder lluir els capells de la nova col·lecció "Amanita Radioactiva". Substanciosa remuneració. Funerals de primera. REF: 2x

+ MAGDALENA CAL.LIGRAFIA. Una història voluptuosa escrita damunt la teva pell. REF: 7y

+ MAGDALENA CAL.LIGRAFIA. Complet i sense faltes d'ortografia. REF: 7y

+ MAGDALENA CAL.LIGRAFIA. Nits de passió desenfrenada escrita amb lletres d'or. REF: 7y

+ MAGDALENA CAL.LIGRAFIA. Francès en cursiva. Pessigolles a l'aixella en majúscula. Libidinosa amb lletres d'impremta. REF: 7y.

+ Escales per a comerços DOREMI. Tenim tots els models adaptables a les vostres necessitats. Tenim escales molt altes per a gent molt petita. REF: 2-2x.

+ Eскурadents LA MACA MARIA. Modern disseny. Útils. Models en fusta de magraner, nord, figuera i alumini.

SUCULENT EDITORIAL

"Els colors tenen molta d'importància dins la nostra vida. La nostra vida està marcada per les menjades. L'art de ben menjar és la cuina. Ergo: Els colors són bàsics a la cuina".

Aquest raonament, del qual les mentalitats pragmàtiques i poc imaginatives diran que no serveix absolutament per a res, pot esser que estigui mal formulat. També pot succeir que aquest raonament sigui tan lògic com noltros savis en física nuclear. Pot esser que no sigui útil per escriure un assaig de quaranta-set volums enquadrats de cuir repujat. Poden esser totes aquestes coses però, el que ningú podrà afirmar mai, és que el contingut que ens expressa sigui fals.

Els colors són bàsics a la cuina. Els colors són bàsics en el menjar. Cada tonalitat demostra una suculència diferent. Si no ho creis així, pensau en el color vermell, el color vital per excel·lència. Quines són les coses vermelles que no encenen la voluptuositat a la nostra boca? Maduixes delicadíssimes, cireres sorpresives, pomes de roig encès, prunes de suculència extrema...La carn, al·tiva i fresca; la sobrassada, ventall vermell de paladar; els prebes vermells, capses de pell axarolada i, evidentment, la sang.

INGREDIENTS:

- La sang d'un xot.
- Un parell d'all
- Una fulla de llorer
- Un brot de moradux
- Julivert
- Sal
- Oli
- Un tasset d'aigua

Dins una greixonera, hi posam l'oli, la sang, els alls, la fulla de llorer, el moradux, el julivert, i la sal a discreció. Hi abocam el tasset d'aigua (perquè sigui més fluixa i esponjosa) i ho remenem tot ben remenat. Ho posam al forn. Quan sigui cuit ho treis i, quan vos plagui, vos ho podeu menjar.

Bon profit

BATICOR. Notícies del Cor

TUP-TUP!!! Inaugurat el sisè Congrés de Dones Emblanquadores sota el lema% "El forat de la cap d'Oxó" Les radiacions i els emblaquinats: una simbiosi perillosa". La seva presidenta, Na Magdalena Poal i Calç, va dirigir unes fortes paraules als assistents en el discurs d'overtura: "Sabeu ue vos dic? Que aquest forat mos fot! I sa cupa de tot això, a vatua el món!, la té es flit". I després va contar que sempre, quan emblanquinava, escoltava la ràdio iq ue no trobava que fos massa perillós. Al contrari, que la distreia i li feia passar l'estona més aviat.

TUP-TUP!!! Magnífica inauguració de l'exposició PERSIANES 89 a la Galeria Maria del carrer General Moscardó num18

TUP-TUP!!! Primera tallada d'ungles de la filla dels Marquesos de Planallana. La nina, que nom Agnus, va néixer fa cinc mesos i els passat divendres li varen fer la primera "Toilette" en societat. La part principal de la festa consistí en una solmene tallada d'ungles de la nadona. L'exclusiva es va vendre per 2.000.000 de pessetes.

TUP-TUP!!!

"RECUERDOS" DE LA PORTA DE SANT ANTONI O LA VIDA D'AJAGUDA

Les memòries en exclussiva per a JUTIPIRI d'Ausònia Salvaguarda Lanit.

CAPITOL II: Establiment a la Porta de Sant Antoni i segona caiguda.

Vaig arribar de la península, me'n record molt bé, un dimarts a les vuit del matí. Feia un fred que pelava, ja que aquell febrer era un mes agraït. No sabia on anar, tota sola com em trobava i vaig decidir passejar-me com una turista o com una núvia que en ple viatge de noces l'ha abandonada el marit per fugar-se amb un sueca de pell de pera llimonera, i visitar tranquil·lament la catedral i el barri antic. El passeig marítim m'avorria de tan cosmopolita que era, i a més, estava ple de marines USA que em feien la vida impossible. Voltant per dins la ciutat vaig arribar a un racó que em captivà des del primer moment que el vaig veure: la Porta de Sant Antoni. Aquell ambient decadent, aquelles facanes grises, com a mortes, el carrer del Sindicat, enrejolat i sempre ple de gom a gom. No sé si va ésser sensibilitat professional o intuïció femenina o qualsevol altre d'aquestes coses la que m'impulsà a cercar una pensió o un hostel on fer el meu cau. En vaig trobar un, encantador i brutíssim, amb la paret ple de taques de generacions perdudes i un wàter davora el comodí del llit. M'ho vaig quedar perquè vaig trobar que hi deïamb la professió que a partir d'ara hauria de dur.

Al carrer, ben prest vaig fer amigues que, amb un poc de recel perquè veien en mi una molt difícil competència, m'ajudaren i m'informaren del negoci. En vaig conèixer moltes i totes em contaren fil per randa la seva vida professional, però n'hi va haver una que des del primer moment me va caure d'allò més bé: N'Eva. Aquest, evidentment, no era el seu nom vertader, nomia Maria, però trobava que no era un nom per anar a la batalla i se'l va canviar. Però això no era tot. Com que la primera incursió que va fer al món de la vida va ésser com actriu en una petita pel·lícula d'aficionats de temàtica X, tothom li deïa, això si, de molt bona fe, EvaX:

Tot just havia jo arribat a Palma i n'EvaX va aplegar una grip molt forta. Coses de la vida. M'oferí el seu cantó, un cantó molt ben situat des del qual es divisava esplèndidament, l'acabament del carrer del Sindicat i una encisadora panoràmica de la Porta. També m'oferí el seu "bolso" ja que el meu, segons deïa ella entre xuclada i xuclada de moc, no era prou gros i cridaner.

Tot el matí vaig aguantar el cantó. Pensava que aquell dia no cauria i ja me'n volia anar de cap a veure N'EvaX i fins i tot ja havia pensat comprar-li un danone de plàtan que li agradaven molt. Ja feia el fet de partir quan se m'acostà un home grassonet i de cara vermella. Me mirà de dalt a baix, més a baix que a dalt, i m'escometé.

- Uei!

- Hola, "carinyín".

Vàrem fer el tracte però ,me va dir que m'esperàs una mica que havia d'anar a comprar un sac d'espícies a Ca'n Crespi i que tot d'una tornaria. "Es que tenc por que tanquin", me va dir.

Quan va tornar duia dos sacs, un de prebe bo i un altre de prebe vermell coent. Me'n va donar un perquè li ajudàs i ja vàrem ésser partits de cap a el meu cau on vaig caure per segona vegada en la meva vida. Allà me va contar, entre altres coses, que era de Bunyola, que era carnisser i que venia molt sovint a Ciutat a comprar espícies. De segur que va fer efecte la meva subtil insinuació perquè, quan tornà a veure'm se presentà amb una senalleta plena de deliciosos botifarrons.

Ausònia Salvaguarda Lanit.

ES CARRER BEN NET

- I ara què fas?
- Mir aquesta "acera" que fan aquí. Ben mirat, no quedaria malament.
- I millor quedaria si de passada arreglassin aquesta placeta i hi col.locassin un parell de jardineres.
- He sentit a dir que s'Ajuntament ha aturada s'obra.
- També m'ho han dit. Jo crec que estaria bé perquè així no hi aparcarien tants de cotxes. Moltes de vegades, per passar per aquí has de passar per lloc estret.
- Ah, idò si és per això és normal que s'Ajuntament no deixi fer s'"acera".
- Per què ho dius?
- Fotre, diuen que en es cementeri un regidor s'ha fet una tomba a dins una zona de pas. Devien trobar que era massa ampla.
- I ara què dius?
- Lo que sents.
- Ara veig a lo que se devia referir es batle a s'entrevista des diari quan deia que havien ampliat es cementeri.
- I ara què passarà dia 30 de juny? Faran es canvi o no de batle?
- No ho sé, crec que serà per llogar-hi cadiretes.
- Tots dos tenen molta de comandera.
- I tanta; i lo fotut des cas és que no se'n fien d'ells mateixos. Van plegats, però no se poden veure.
- Fotre, no és estrany. Cada un té es seus assessors.
- I qui assessora n'Esteve?
- Diuen que és es "quefe" del PSOE.
- Idò no hi ha tanta de diferència.
- No, però és una qüestió de poder.
- He sentit a dir que fins i tot es President des Govern Balear, el Sr. Cañellas, ha demanat a n'Esteve que ho deixi fer i que es batle sigui en Salas.
- I què ha contestat?
- Que es pactes són es pactes.
- Jo crec que si no hi hagués dobbers per enmig no se faria es canvi.
- Sí, però fa mal perdre un milió de pessetes per seguir essent batle.
- I tant. Ara vorem com acabarà.
- Com sempre; es poble, fotut i banyut.
- No siguis exagerada. N'esteve diu que quan entri de batle farà moltes coses, fins i tot que recuperarà es cossièrs pes poble.
- Ah, no sabia si era per a Cal Dimoni.
- Tu, com sempre, ets una mal pensada.
- No, jo no pens gaire; en aquests moments només pens quin des dos batles serà es que passarà a s'història d'Algaida per haver tallat es pins de Ses Escoles i de Sa Plaça.
- Això és bo de sebre: es qui sigui més irresponsable.

SA GRANERA

DON JOAN

Don Joan va morir aquest passat mes de maig, després de més de 40 anys com a metge del nostre poble.

D'ell no volem recordar aquests darrers anys difícils i de patiment, sinó la seva figura alta, una mica carregada d'espatlles, nerviosa, sempre amb presses, tan característica de la vida quotidiana del nostre poble durant tants d'anys. Perquè durant més de quaranta anys ell representà la continuïtat per la medicina a Algaida i fou testimoni directe de les nostres penes i desgràcies, especialment dels sofriments corporals. Fou tota una vida de metge rural, de metge de poble, amb tot el que això implica de dedicació plena durant les 24 hores del dia i durant tots els dies de la setmana.

Fou un home que, sense esser algaidí de naixement, es va integrar plenament dins la vida d'Algaida. Directament, per la seva feina, però també per la convivència ciutadana. Essent com era una de les persones que ha conegut amb més poques ganes de "figurar", va formar part del Consistori, va col·laborar també en la creació d'una Associació de caps de família, i, sobretot, fou un dels

màxims impulsors dels Certàmens Poètico-Literaris de Castellitx formant part, com a President. I si hem parlat de la seva "integració" dins el poble, és perquè també recordam les seves partides de truc, a diari, al Bar o a Ca'l Dimoni, com un algaidí més.

Descansi en pau.

TITOIETA RADIO

TITOIETA RADIO amb motiu del 2on. aniversari ha organitzat aquest passat mes de maig dues festes:

La primera es va celebrar dijous 25, diada del Corpus, i va consistir en un sopar-concurs de receptes elaborades i a punt de menjar. Aquesta festa va esser organitzada pel programa "Fer dissabte" que, com l'emissora, també ha celebrat el seu 2on. aniversari.

L'acte va tenir lloc al pati de l'Ajuntament. Es varen presentar una trentena de plats, a més d'un parell que no entraren en concurs i que varen ser obsequis d'oients de la ràdio.

El jurat es va veure amb dificultats per a poder donar els premis degut a la magnífica presentació i alaboració dels menjars. Els plats presentats anaven des d'una coca embreixada fins a un cuc espacial i des d'un exquisit plat de vieiras a un deliciós llomillo Wellington.

La gent de TITOIETA RADIO i de Fer Dissabte quedàrem molt contents de la participació i de l'èxit del sopar. Des d'aquí volem donar les gràcies a tots els participants, però sobretot als nins i nines que participaren a la festa amb plats dignes dels millors cuiners.

El segon acte es va celebrar dia 2 de juny a la placeta de l'església. Una altra vegada varen ser molts els oients de la ràdio que ens acompanyaren. El centre de la festa va esser el campanar i el vídeo de la programació de TITOIETA RADIO.

Vos recordam també que dissabte dia 3 el programa "Temps de cinema" contà amb un convidat de luxe: Agustí Villaronga. El mes que ve en tendreu més informació.

UNA XERRADETA... (acabament)

Fins i tot, treballant, vaig estudiar de mestre d'escola, per ser inspector-metge escolar, però això va desaparèixer.

-I venir a Algaida, com va esser?

-No record exactament quan va esser, però seria cap al 55. Va quedar la plaça lliure a la mort d'En Guillem Verger, que era de la meva promoció. Ella (i senyala la seva dona) trobava que no m'havia de moure, que ja tenia feina aquí, però jo tenia ganes de fer més feina, i vaig anar a Algaida. Ho vaig fer un poc d'amagat...

-Però després me va agradar molt, Algaida -diu donya Francisca-. Ara que ho recordam, estam molt satisfets d'haver-hi anat.

-M'arribaren a oferir dobbers si no hi anava, perquè llavors hi hagué altres interessats. Me varen acceptar que seguís visitant a Palma, sempre que pernoctàs allà.

Don Sion és una persona d'una extraordinària fluïdesa de paraula, sobretot tenint en compte els seus 95 anys fets, i d'un raonament formidable. Demuestra que si una persona segueix exercitant i fent funcionar la seva intel·ligència, pot arribar a la vellesa amb una claretat de pensament i d'idees que molts de joves ja voldrien per ells.

-iCom va trobar Algaida, des del punt de vista sanitari?

-Segurament la situació era la normal en els pobles, però com a element indicatiu te diré que el primer any va haver-hi la grip asiàtica, i de Palma m'enviaren una sèrie de vacunes. No hi havia manera de convèncer la gent de que es vacunàs. La nostra família i algunes altres famílies d'amics ens vacunàrem i no la vàrem patir, i això que a Algaida hi hagué molta gent malalta...

-Sí -diu la seva dona-, va ser un any que casi no podia dormir, tanta feina hi havia.

-La medicina rural devia ser molt dura aleshores...

-Jo era, a més del metge titular, la comare, el tocòleg, el pediatra, i no sé si, fins i tot, el practicant... Ara, sortosament, és molt més fàcil acudir a una clínica. Inicialment hi hagué una certa oposició, al manco per part d'un sector; no sé si per la meua edat, ja que jo era una persona major, però aviat

m'hi vaig introduir i m'acceptaren perfectament.

-Els nins li corrien darrera -comenta la senyora-, els donava un caramel i els tocava el llombrícol com si fos un timbre... i se'ls feia seus, i li era més fàcil fer la visita, després.

-Una labor molt important, que avui ja no és tan necessària, sortosament, però que en aquells moments ho era, fou la d'educar la gent, tant pel que fa a la sanitat com a la higiene.

No cal fer preguntes a penes; la conversa surt espontàniament de Don Sion. Quan, al principi, ens parlava de l'entrega de la medalla, deia que li havien fet reviure tota la seva joventut. Ara, gairebé sense intervenir-hi jo, està revivint uns anys de la seva vida, els de l'època de metge rural, que possiblement tenia un poc arraconats dins la seva memòria. I els està revivint amb plaer, sembla, la seva mirada està "sorient", alegre...

-Record que vaig començar a fer visites a s'escola, vacunacions antitísiques a ses escoles i centres oficials; d'una manera extraoficial, a nivell particular entre ell i jo, decidírem que Don Joan, en pau descansí, tendria Pina i jo Randa.

-I què ho és d'hermós, Randa -interromp la senyora-; jo hi pujava amb ell moltes vegades; m'agradava molt. (Sembla com si, en aquests moments, està revivint els seus passeigs vora sa font...)

-Idò, com deia, agafava el cotxe, amb el practicant, i anàvem a Pina i Randa a fer les vacunacions corresponents. I una cosa que me vaig veure obligat a fer en moltes ocasions va esser donar consells, casi ordres, d'higiene corporal; me trobava amb persones, homes i dones de tota edat, que dormien amb la mateixa camiseta i calçons blancs que havien suat tot el dia, davall el pujama. Això al final s'havia superat.

-La gent era molt amable amb nosaltres; quan jo anava amb ell per foravila, moltes vegades s'encapritxaven que agafàssim qualche cosa, que te donaven de cor: ous, un pollastre, esclata-sangs si era el temps...

-Jo crec que vaig aconseguir erradicar una indolència o mala educació mèdica i d'higiene sanitària, cosa que en aquells moments no era gens fàcil.

Fa més de mitja hora que parlam. Sobre

tot ell, Don Sion, i a un moment donat he pensat que és hora d'acabar, que no convé cansar-lo. Però no me dona opció, fa una curta pausa, escoltant el seu fill. En Sion, que comenta que recorda el meu pare amb la pipa als llavis i els llibres...

-Record que vostè també era molt aficionat a la lectura. ¿Encara segueix llegint?

-Sí, en aquests moments tenc un parell de llibres començats, mira. (I m'ensenya dues novel·les, una d'elles "El perfume", l'altra no sé quina, i un llibre-reportatge, d'En Leguineche, que té a mà). També segueix llegint revistes mèdiques. Saps què me passa? Jo estic desnutrit, me costa aixecar-me, però aquí puc llegir, a més de contemplar aquesta panoràmica, preciosa. (Efectivament, per l'ample finestrall es domina una part de la badia, la de Portopí i Sant Agustí, però molt aprop, l'aigua està a vint metres de la terrassa, i casi a la mateixa altària).

-Aquí davant mateix, ja fa anys, vaig treure un bon peix; al meu gendre, que és més gran, li arribava d'aquí (el coll) aquí (el genoll); la tenc retratada, era una peça molt grossa. Al Mal Pas arribava a tenir quatre canyes, amb un picarol, per poder llegir mentre pescava. A l'estiu encara hi anam, al Mal Pas, és més fresc i més tranquil que per aquí.

Vaig a fer-li una pregunta, no sé quina, però no me dona temps, reprén el seu fil...

-Fa un parell de mesos me feren una transfusió, i vaig dir a ses infermeres: "Alerta, feis-ho bé, que m'heu d'aguantar fins passat es mes d'abril, que m'han de posar sa Creu". Ja la m'havien concedida i me feia molta il·lusió.

-Vostè fumava en pipa...

-Sí, m'agradava. Però un dia, pescant a Pollença, vaig sentir el picarol d'una canya una mica enfora i vaig fer una correguda, i quan vaig arribar me vaig trobar pesat, amb mal als pits. I vaig deixar-ho del tot, mai més. Hi havia dones, a Algaida, que d'amagat de s'home me demanaven que els privàs de fumar, però jo sempre he dit que, amb moderació, es pot fumar. Això sí, quan l'havia de privar a un pacient, el privava, fins i tot d'estar dins el cafè, pel fum que es respirava.

-La seva figura dins el Ford, i després dins el sis-cents, amb la pipa als llavis, era ben característica...

-Després ella (senyala la seva dona) en va aprendre de conduir, un poc d'amagat; bé, més que d'amagat, sense dir-me res. I les pràctiques les va fer per Algaida, per aquells carrers estrets, però tranquils, i pels camins de forevila.

Ara torna a donar senyals de cansament, però abans de poder-me despedir, encara afegeix, després d'una pausa:

-Me volien fer entrevistes, pels diaris i la televisió, però vaig dir que no, que me marejarien. Ara que quan En Sion me va dir que voltros me'n volíeu fer una, li vaig dir que amb molt de gust, que n'estaria ben content, ja que Algaida me recorda tota una època molt important de la meua vida.

No crec que importi afegir res més a tot el que queda escrit. A més, no sabia què dir, com acabament. Ens hem despedit amb una forta estreta de mans i amb un "a reveure" emocionat.

JOAN MULET

UNA XERRADETA AMB...

DON SION

El passat dia 13 de maig va esser imposada la "Gran Cruz del Mérito Civil de Sanidad" a Don Sion Riera, que fou metge d'Algaida durant nou o deu anys. Don Sion ens mostra la Creu, orgullós i emocionat, i diu que en tot Espanya només n'hi ha una trentena de concedides; en una carta personal del senyor Ministre de Sanitat, que també ens fa llegir, se'l felicita per la distinció, que és el reconeixement a la seva labor.

-A Algaida, devers l'any 57 o 58, vostè ja vacunava contra l'al·lèrgia, amb una vacuna que havien d'enviar a demanar de per Sevilla, d'uns laboratoris de per allà...

-Sí, però el que s'ha volgut "premiar", per dir-ho de qualque manera, són els anys d'estudi i d'investigació a Barcelona, amb el Dr. Pi Sunyer, que era una autoritat mundial, i els doctors Calleja, Nubiola o Lluís Sayé, aquest professor de Tisiologia, i amb els doctors Calmette i De-Lille, especialistes en tisiologia infantil i descobridors de la vacuna pròpiament dita. Pensa que el batxillerat, que durava sis anys, el vaig fer en quatre, però la carrera de medicina me va durar més. Jo deia a la família que anava a examinar-me i que assistia a classes, però el que realment feia era investigar amb aquests professors; vaig estar dos anys sense fer cap examen, investigant. Jo estudiava, inicialment, per dedicar-me a ulls, però va arribar un moment que ho vaig deixar, passant a fer feina amb en Sayé, de Tisiologia, i amb ell vaig treballar durant un temps, així com amb en Calmette i en De-Lille.

-Li agradava molt -intervé la seva esposa, donya Francisca-; cada punt, ja de casats, me deia "Me'n vaig a Barcelona", i sempre era per aquestes coses.

Record a Don Sion, de quan estava a Algaida, com una persona d'estatura normal, o un poc més baix del normal, senzill de cos; dins aquell Ford negre,

antic, amb què es desplaçava a Randa i per foravila, només li veien el cap, amb els cabells blancs, i la pipa als morros, la barra prominent, que denotava la seva forta personalitat. Avui està assegut a una butaca, aquell mateix cos senzill, envellit -95 anys-, però amb els mateixos cabells blancs i els ulls vius: té la mateixa mirada viva, inquieta, investigadora.

-Quan vaig venir a Algaida va esser perquè amb els descobriments d'aquestes vacunes i, sobretot, l'expansió dels antibiòtics, la meua especialitat va desaparèixer. El metge de medicina general ja podia solucionar el problema. Jo vaig assistir a l'inici i també al final de l'especialitat del pulmó, vaig viure tot el procés; ara ja no hi ha tisiòlegs. Els que hi havia en aquells moments es varen haver de dedicar a altres coses, ... molts a la construcció, que donava més doblers... (riu amb una mirada irònica, com de nin que ha fet una diablura).

-Jo tenia el títol de metge titular i d'inspector metge, però no ho vaig fer servir mai, treballava a la meua consulta i en un camp que m'agradava.